

Telescope laat handige basisschoolleerlingen kennismaken met PRO en vmbo-basis

Karin van Veen en Christa Biegel

Bij Groene Hart Leerpark en Groene Hart Praktijkschool in Alphen aan de Rijn kunnen leerlingen van groep 8 van SCOPE scholengroep, al kennismaken met het vervolgonderwijs. Het gaat met name om leerlingen met een (voorlopig) advies PRO- of vmbo-basis/kader. "Deze leerlingen moeten aan het eind van de basisschool heel erg op hun tenen lopen. Ze hebben een andere manier van leren en zijn vooral graag praktisch bezig", zegt Telescope-coördinator Karin van Veen.

De leerlingen komen elke woensdagochtend naar Groene Hart en volgen er lessen in de zes vakgebieden zorg en welzijn, koken, horeca, bakkerij, metaalbewerking en houtbewerking. Twee ervan volgen ze bij Groene Hart PRO en vier bij Groene Hart Leerpark. Elk onderdeel heeft een looptijd van 7 à 8 weken en per ochtend komen steeds twee vakgebieden aan de orde. Marieke Hulsbergen, directeur van Groene Hart, benadrukt het grote belang van techniek. "Wij hebben met de komst van het nieuwe vmbo gekozen voor het profiel D&P. Daarin zit heel veel techniek. Leerlingen kunnen bij ons ook keuzevakken kiezen en we merken dat ze daarbij steeds meer voor de technische vakken gaan. Vanuit Sterk Techniekonderwijs hebben we de kans gekregen om onder andere een deel van Telescope te bekostigen. Daarnaast bieden we voor leerlingen van groep 7 en 8 en van het eerste en tweede leerjaar van het vmbo nu al drie jaar Techniek Tastbaar aan; een evenement waarbij ze kennismaken met heel veel technische bedrijven uit de regio. Door al deze activiteiten laten we aan zowel ouders als leerlingen zien dat techniek overal is. Ook in de horeca – denk aan consumptieve technieken – en in het groen.

Door er al jong kennis mee te maken krijgen ze een beter en positiever beeld van techniek."

Leerlingen bloeien op

De basisschoolleerkrachten zien via Telescope wat technisch onderwijs in het vo inhoudt. Karin, die naast coördinator voor Telescope, ook intern begeleider is op een van de basisscholen, onderhoudt de contacten met de leerkrachten van groep 8. "Aan het begin van elk schooljaar benader ik alle betreffende leerkrachten. In overleg met hun intern begeleider, kunnen zij leerlingen met een PRO- of basis/kader-advies bij mij aanmelden voor Telescope. Wij bekijken dan of het inderdaad past bij dit kind. Tot nu toe hebben we nog niemand hoeven afwijzen. Belangrijk is dat leerlingen een andere, meer praktische manier van leren hebben." Soms ondervindt ze nog wat weerstand, omdat ouders graag willen dat hun kind 'hoger' presteert. "Maar je ziet juist dat kinderen die praktisch leren, opbloeien bij Telescope. Het zelfvertrouwen groeit zienderogen, negatieve leerervaringen verdwijnen en ze krijgen weer zin in school. Op hun rapport dat ze krijgen van Telescope staat dan ook niet zelden 'werkhouding

uitstekend' en 'gedrag goed'. De sociaal-emotionele ontwikkeling is daarbij belangrijker dan die van de vaardigheden."

Karin heeft niet alleen contact met de leerkrachten en de ouders, maar kent alle deelnemende leerlingen bij naam. Per jaar kunnen twee groepen van 15 leerlingen deelnemen aan Telescope. Tijdens de eerste bijeenkomst stelt ze, samen met de mentor van de groep, aan elke leerling de vraag 'wat wil je hier leren?'. De leerdoelen en ontwikkeling worden tussentijds door de mentor, die de groep de hele periode volgt, regelmatig gemonitord.

Ervaringen van leerlingen

Drie leerlingen willen deze ochtend wel iets vertellen over hun ervaringen met de technieklessen die ze tot nu toe hebben gehad binnen Telescope. Mees (13), Thiago (12) en Senna (13) zitten elk op een andere basisschool en kenden elkaar dus voordien niet. Thiago: "Ik vind het hier fijn, want ik werk graag met mijn handen. De mensen leggen hier ook dingen uit en daar leer ik veel van. Ik vind techniek leuk, maar bakken eigenlijk nog leuker." Mees is dol op techniek en heeft thuis, samen met zijn vader die timmerman is, zijn eigen kamer helemaal opnieuw opgebouwd. "We hebben bij Telecope bij metaaltechniek verschillende producten mogen maken, zoals een sleutelhanger met je naam erop, een kaarsenhouder en een pennenbakje. Soms ben ik eerder klaar met iets en dan help ik andere leerlingen. Dat vind ik ook leuk." Ook Senna is blij dat ze elke woensdagochtend naar Telescope mag. "Bij techniek mag je ook met allerlei apparaten werken. We mochten bijvoorbeeld boren en metaal buigen met een speciale tang. Ik was nog nooit op deze school geweest en nu weet ik een beetje hoe het er op een Praktijkschool of vmbo aan toe gaat. Ik twijfel nog of ik naar de Praktijkschool ga of naar het Leerpark."

Op de vraag of ze nu geen lessen missen op hun eigen basisschool, antwoorden ze dat hun juf of meester daar wel rekening mee houdt. Ze doen dan lessen die zij wel kunnen missen. En als het echt nodig is, halen ze sommige dingen later in.

De praktijk

Christa Biegel is instructeur praktijkonderwijs bij Groene Hart en verzorgt, samen met haar collega Wim Edel, de technieklessen van Telescope. Waarom ze dat doet? "Het is zó leuk!", antwoordt ze spontaan en uit de grond van haar hart. "Leerlingen ervaren hier dat ze ergens goed in zijn. Theorie werkt hen vaak tegen en hier kunnen ze laten zien dat ze superhandig zijn. Ze ontdekken dat je dus ook op een leuke manier kunt leren en dat dat helemaal oké is." Christa vraagt elke leerling in de eerste les waar

ze 'last' van hebben. Zelf vertelt ze als eerste waar zij last van heeft. Of het nou dyslexie is of dat ze niet goed stil kunnen zitten, maakt helemaal niets uit. Bij Telescope krijgen ze minder theorie en mogen ze wat meer bewegen. Ze mogen met machines werken en komen met verschillende technieken in aanraking. Zo hebben ze al met een kolomboor gewerkt, metaal geknipt en gebogen, en hebben ze mogen puntlassen. Christa: "Hun zelfvertrouwen zie je groeien en al in de tweede of derde les krijg je reacties als 'wouw, ik kan dit' en 'dit heb ik vandaag geleerd!' De leerlingen zijn leergierig en je ziet ze gewoon glimmen als ze iets zelf gemaakt hebben." Het eindresultaat is bij Telescope minder belangrijk dan de weg er naartoe. Nieuwe dingen leren en ontdekken dat dat leuk is.

"Zo'n jongen als Mees is goud waard. Ik noem hem wel eens gekscherend mijn 'assistent', want hij heeft dingen heel snel door. Andere kinderen stellen zelfs vragen aan hem als ze even niet verder kunnen en ik met een andere leerling bezig ben. Hij helpt echt fantastisch", besluit Christa.

Enthousiasme bij leerlingen, docente én directeur

Ter illustratie van het enthousiasme van zowel de docente als de leerlingen, heeft Christa deze ochtend nog een verrassing in petto. Speciaal voor

de STO-nieuwsbrief laat ze Mees, Senna en Thiago alvast een voorproefje maken van de opdracht voor houtbewerking die de volgende woensdag op het programma staat: een naambordje maken met behulp van spijkertjes en draden op een houten plankje. Christa laat zien hoe haar zelfgemaakte naambordje eruitziet en legt met veel plezier aan de leerlingen uit hoe ze het gemaakt heeft. De drie kijken en luisteren met veel aandacht naar de uitleg en gaan dan enthousiast aan de slag. Na een klein half uurtje is de ochtend om en is het begin gemaakt. Volgende keer verder.

Directeur Marieke Hulsbergen is ook enthousiast over Telescope: "Ik ben ontzettend blij dat dit er is voor deze kinderen, voor wie leren en ontwikkelen niet altijd vanzelf gaat. Ze kunnen hier hun praktische talenten laten zien en maken op een natuurlijke manier kennis met het vervolgonderwijs. Daardoor is de overgang van basisschool naar vmbo of PRO een stuk makkelijker en veel minder spannend voor hen. De STO-gelden helpen ons zeker om dit mede te bekostigen; naast uiteraard geld vanuit ons bestuur. We zijn er in 2021 mee gestart en het is een groot succes gebleken. We zijn op dit moment aan het onderzoeken of we dit concept kunnen verbreden naar basisscholen in de regio van andere besturen, zodat ook hun leerlingen ervan kunnen profiteren."

